Analiz

Çin, "Kuşak ve Yol" ülkeleriyle 940 milyar dolarlık anlaşma imzaladı

Eko-Politik Analiz

Doç.Dr.Michael **Kuyucu**

KUŞAK ve Yol inisiyatifinin başlangıcından bu yana Çin ile Kuşak ve Yol güzergâhındaki ülkeler arasındaki ticaret ve yatırım iş birliğindeki yükseliş devam ediyor. Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Qian Keming, Bo'ao Asya Forumu kapsamında düzenlenen toplantıda, "Kuşak ve Yol inisiyatifinin ileri sürüldüğü 2013 yılından bu yana Çin ve ilgili ülkeler arasındaki ticaret hacmi 9,2 trilyon dolara, Çin'in ilgili ülkelere yaptığı yatırımlar ise 136 milyar dolara ulaştı. Bunun yanı sıra, Çin'in son 8 yılda Kuşak ve Yol güzergâhındaki ülkelerle imzaladığı müteahhitlik sözleşmelerinin değeri 940 milyar 900 milyon doları buldu" dedi.

Covid'e rağmen artış

2020 yılında Covid-19 salgınının olumsuz etkileri altında, Çin ile Kuşak ve Yol güzergâhındaki ülkeler arasındaki ticaret hacmi önceki yıla kıyasla yüzde 0,7 oranında, Çin'in ilgili ülkelere finans dışı yatırımları da yüzde 18,3 oranında arttı. Qian açıklamasında, salgının etkilerine rağmen Çin ve ilgili ülkeler arasındaki yatırım ve iş birliğinin yoğunlaştırıldığını açıklandı.

Qian, "Kuşak ve Yol güzergâhındaki ülkeler son 8 yılda Çin'de yaklaşık 27 bin şirket kurdu ve Çin'e 59 milyar 900 milyon dolarlık yatırım yaptı. İlgili ülkeler 2021 yılının ilk çeyreğinde Çin'de 1241 şirket kurdu. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 44 oranında artışa işaret ediyor. Güzergahtaki ülkelerin Çin'e yaptığı fiili yatırımlar da geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 64,6 oranında yükselerek 3 milyar 250 milyon doları buldu. Salgının etkilerine karşın, Çin ile Kuşak ve Yol güzergâhındaki ülkeler arasındaki yatırım hacmi yükselmeye devam ediyor, bu çok değerli bir başarıdır" diye konuştu.

Anlaşma imzalayan ülkeler de ekonomik gelişimden memnun

Pakistan eski Başbakanı Shaukat Aziz ise konuşmasında, Kuşak ve Yol inisiyatifinin Pakistan'ın ekonomik gelişmesi için büyük fırsatlar yarattığını söyledi. Aziz, "Pakistan, Kuşak ve Yol inisiyatifinden büyük yarar gördü. Kuşak ve Yol projeleri sayesinde Pakistan'da büyük değişiklik meydana geldi. Örneğin, Gwadar Limanı'nın inşası sayesinde ilgili sektörler gelişti ve birçok istihdam fırsatı yaratıldı. Liman yakınındaki kentlerde refah seviyesi korunuyor. Birçok ülkeyi Pakistan'a bağlayan Gwadar Limanı, ülkemizin gelişmesine daha büyük fırsat sağlayacak" yorumunu yaptı.

Macaristan, Kuşak ve Yol kapsamında iş birliğine dair mutabakat zaptı imzalayan ilk Avrupa ülkesi konumunda. Macaristan Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Mihaly Patai, Kuşak ve Yol inisiyatifinin başarıyla hayata geçirildiğini, Macaristan'ın Kuşak ve Yol çerçevesinde Çin'le iş birliğini güçlendirmeye devam edeceğini açıkladı.

Copa America oyuncuları CoronaVac aşısı olacak

GEÇEN yıl Covid-19 salgını nedeniyle ertelenen ve Amerika kıtasının en çok izlenen spor etkinliği olan Copa America, bu yıl 13 Haziran tarihinde başlayacak. Türkiye dahil birçok ülkede kullanılmakta olan CoronaVac aşısını üreten Sinovac şirketi, turnuvaya katılacaklar için 50 bin doz aşı bağışlayacağını açıkladı. Güney Amerika Futbol Konfederasyonu (CONMEBOL) yöneticisi Alejandro Dominguez tarafından yapılan açıklamaya göre, Güney Amerikalı futbolculara haziran ayında başlayacak Copa America'dan önce Çin Sinovac COVID-19 aşısının yapılacak. Dominguez, CONMEBOL web sitesinde yaptığı açıklamada, "Bu, Güney Amerika futbol ailesinin alabileceği en iyi hediye" yorumunu yaptı. CONMEBOL Başkanı Luis Lacalle Pou da dünya futbolu için çok önemli olan bu turnuvanın güvence altına alınmasını sağladıkları için Sinovac'a teşekkür etti.

Aşılama turnuvadan önce bitecek

Avrupa Şampiyonası gibi Copa America da geçen yıl gerçekleşecekti ancak koronavirüs salgını nedeniyle bir yıl ertelendi. Avustralya ve Katar konuk olarak katılmaya davet edildi, ancak her ikisi de virüs nedeniyle çekildi ve geriye yalnızca 10 CONMEBOL üyesi federasyon kaldı. CONMEBOL kaynakları AFP'ye verdiği demeçte, aşıların Arjantin ve Kolombiya'nın ortak ev sahipliği yaptığı turnuvanın 13 Haziran'da başlamasından önce tamamlanacağını söyledi.

Dominguez, aşılama çalışmalarına ulusal derneklerle yapılan görüşmelerden sonra başlayacaklarını belirterek "Bu salgını yenmek için ileriye doğru atılmış büyük bir adım ancak aşıya karşın hepimiz korunmaya devam edeceğiz" dedi. CONMEBOL geçen ay Dünya Kupası elemelerinin iki turunu ertelemek zorunda kaldı. Çünkü Avrupalı takımlarda oynayan birçok Güney Amerika yıldıza kulüpleri, karantina uygulaması nedeniyle izin vermemiş, giden olursa da sözleşmelerini fesh etmekle tehdit etmişti.

ÇİNLİLERİN OTOMOBİL TUTKUSU DEVAM EDİYOR

ÇİN'DE Covid-19 salgınından sonra başlayan otomobil satışlarındaki yükseliş, üst üste 12'nci ayda da yükselişine devam etti. Satışlar, geçtiğimiz mart ayında 2,53 milyon birim araç olarak gerçekleşti. Çin Otomobil Üreticileri Birliği'nin açıkladığı verilere göre bu sayı, bir yıl öncenin aynı ayına göre yüzde 74,9 oranında bir artışa denk düşüyor.

239 bin arttı

Yeni enerjiyle-yani temiz enerjiyle- çalışan araç kategorisi aküyle işleyen ve şarj edilebilen elektrikli otomobilleri hem benzin hem de elektrikle çalışan ve şarj edilebilen hibrid otomobilleri, hidrojenle çalışan pilli otomobilleri kapsıyor. Bu üç türden araçlar, mart ayında yine bir önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 239 artarak 226 bin birime ulaştı.

Hedef hava kirliliğini azaltmak

Yeni/temiz enerjili otomobil üreticilerinden yerli olan Nio ve Xpeng ve Tesla gibi yabancı gruplar Çin'deki üretim kapasitelerini güçlendiriyorlar; çünkü Çin hava kirliliğini azaltmak amacıyla çevre dostu araçların üretimini teşvik ediyor.

Bu çerçevede, Çin otomobil endüstrisi örgütlerinden biri olan China Passenger Car Association da, 9 Nisan Cuma günü Tesla'nın, mart ayı içinde, Çin'de imal edilmiş 35 bin 478 adet araç sattığını açıkladı.

Kadın hakları için 100 yeni yasa

ÇİN'DE cinsiyet eşitliğinin ve kadın özgürlüğünün desteklenmesine ilişkin ciddi gelişmeler yaşanıyor. Çin Ulusal Sağlık Komisyonu yetkilisi Yang Wenzhuang tarafından yapılan açıklamada kadın haklarının politika, ekonomi, kültür ve sosyal yaşam gibi alanlarda etkin biçimde güvenceye alındığını söyledi.

Birleşmiş Milletler tarafından dünya nüfusunun durumuna ilişkin 2021 raporunun Beijing'deki sunumu sırasında bir konuşma yapan Yang Wenzhuang, raporun Çin'in demografik gelişmesine dair de önemli bir referans oluşturduğuna işaret etti.

Son yıllarda Çin, erkeklerle kadınların eşitliği ilkesini anayasal düzlemde savundu. Bu doğrultuda kadın haklarını daha iyi desteklemek amacıyla, raporun sunumu vesilesiyle düzenlenen törende dağıtılan basın bildirisine göre, adedi 100'ü aşkın yasal düzenleme ve değişiklik yapıldığı açıklandı. Kadın ve erkek eşitliğini ulusal politikasının temel taşlarından biri yapan Çin, sürekli olarak cinsiyet eşitliğini ve bu gelişimin uyum içinde gerçekleşmesini teşvik etti. Yang'a göre, bu yönde kadınların ve çocukların meşru hak ve çıkarları korundu ve kadının özgürleşmesine çok yüksek bir önem atfedildi. 2020 yılında Çin'de erken çocuk ölümlerinin oranı binde 5,4'e; beş yaşından küçük çocukların ölüm oranı ise binde 7'ye düştü. Öte yandan anne ölümlerinin oranı da yüz binde 16,9 ile düşüş eğilimi gösterdi.

mRNA aşısının 3. faz denemesi gelecek ay başlıyor

İLK RNA (mRNA) COVID-19 aşısının, mayıs ayında Faz III klinik denemesi başlıyor. Suzhou Abogen Biosciences (AbogenBio), Askeri Bilimler Akademisi ve Walvax Biotechnology Co., Ltd bünyesindeki Askeri Tıp Enstitüsü tarafından ortaklaşa geliştirilen aşı ARCoV'nin Faz II denemesi sorunsuz devam ediyor. CNR'ye bir açıklama yapan AbogenBio'nun kurucusu Ying Bo, Çin'in sözleşmeli olduğu klinik araştırma kuruluşu Tigermed ile yakın işbirliği ile geç aşama denemesinin önümüzdeki ay yurtdışında başlayacağını söyledi. Ying açıklamasında ARCoV'un yılın üçüncü çeyreğinden itibaren yıllık üretim kapasitesinin 120 milyon doza ulaşacağını da sözlerine ekledi.

Johns Hopkins Üniversitesi Sistem Bilimi ve Mühendisliği Merkezi'ne göre, küresel COVID-19 vakaları ve ölümleri sırasıyla 140 milyon ve 3 milyona yaklaşıyor. Dünyada şu ana kadar sadece iki MRNA aşısı kullanıma sunuldu. Bunlardan biri ABD'li ilaç üreticisi Pfizer tarafından Alman BioNTech ile ortaklaşa geliştirildi, diğeri de ABD Ulusal Alerji ve Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsü ve ABD'li biyoteknoloji firması Moderna Therapeutics tarafından geliştirildi.

Sinopharm aşısı hastaneye yatışları yüzde 93 azaltıyor

BİRLEŞİK Arap Emirlikleri (BAE) tarafından açıklanan araştırmaya göre, Sinopharm şirketi tarafından geliştirilen COVID-19 aşısının virüse yakalananlar arasında hastanede tedavi oranını yüzde 93 azalttığını ortaya koydu. BAE Basın Ofisi tarafından açıklanan habere göre, Abu Dabi Kamu Sağlığı Merkezi'nin yürüttüğü araştırmaların sonucu, Sinopharm aşısının ikinci dozunu yaptıranların enfekte olma oranında gözle görülür bir düşüş görüldüğünü gösterdi.

Araştırma sonucuna göre, aşı olanlar arasında virüse yakalanıp hastanede tedavi görenlerin sayısı yüzde 93 oranında ve yoğun bakıma alınanların sayısı da yüzde 95 oranında azaldı.

Sonuçlar ayrıca, Abu Dabi'de iki doz aşı yaptıranlar arasında COVID-19'dan dolayı ölüm yaşanmadığına işaret etti. Sinopharm tarafından geliştirilen COVID-19 aşısı, Aralık 2020'de BAE hükümeti tarafından resmen onaylanmıştı. Söz konusu aşı BAE'de kullanıma sunulan ilk COVID-19 aşısı.

Aşıda ek 3 milyar kapasite artışı

Öte yandan aşı üretiminde 5 milyar doz kadar bir yıllık kapasitesine ulaşan Çin, 2021 yılının sonuna kadar 3 milyar dozdan fazla COVID-19 aşısı daha üreteceğini açıkladı. Boao Forumu sırasında bir konuşma yapan hükümetinin COVİD-19 önleme ve kontrol mekanizmasına bağlı aşı işlerine ilişkin "Araştırma ve Geliştirme" (Ar&Ge) sorumlusu Zheng Zhongwei, aşıların yüksek bir etkinliğe sahip olduğunu da açıkladı.

Aynı zamanda Ulusal Sağlık Komisyonu Sağlık Bilimleri ve Teknolojisi Araştırma ve Geliştirme Merkezi Direktörü de olan Zheng, aşıların değerlendirilme sürecinde Çin'in, yurt dışında yapılan 3. faz klinik testler de dahil olmak üzere, hiçbir zorunlu aşamayı atlamadığını belirterek, aşı üretim sürecinde ülkesinin, en az Amerikan ve Avrupa normları kadar iddialı ve sıkı değerlendirme ölçütlerine uyduğunun altını çizdi.

Bu bağlamda Çin, COVID-19 aşısı üretim kapasitesini saptamak için küresel ihtiyaçları dikkate almış görünüyor. Öte yandan Zheng, ülkenin, bu yılın ikinci yarısında daha çok miktarda aşı üretme durumunda olabileceğini ve bunun da COVID-19 salgınına karşı mücadelede oluşturulmuş bulunan çok taraflı veya iki taraflı mekanizmalar sayesinde gerçekleşeceğini duyurdu. Zheng'in açıkladığına göre aşı, Çin tarafından daima tüm dünyaya ait bir değer olarak görüldü.